

Kutatók Éjszakája volt az OKRI-ban is...

Idén első alkalommal vettünk részt a Kutatók Éjszakája rendezvénysorozaton. Az érdeklődőknek előzetesen regisztrálniuk kellett a meghirdetett előadásokra (max. 30 fő/ előadás) – a meghirdetést követően a létszám gyorsan növekedett, volt, ahol két nap alatt elérte a maximumot, így sokan várólistára kerültek.

A rendezvényt dr. Virág György igazgatóhelyettes nyitotta meg: beszélt az Intézet létrejöttéről és elnevezésének változásairól. Mindez jól tükrözte az OKRI kutatási területeinek alakulását is: a korábbi kriminalisztikai irányvonal helyébe 1999 óta fő irányként a kriminológiai kutatások léptek.

Az „éjszaka” délutáni első előadását Ritter Ildikó tudományos munkatárs tartotta, aki évtizedek óta kutatja a kábítószeres világának aspektusait. Egyaránt foglalkozik a drogpiacon fogyasztói és kínálati oldalával, valamint a kábítószeres szabályozásával kapcsolatos büntetőpolitikai kérdésekkel. Az utóbbi években több kutatást folytatott a gyógyszerhamisítás és a teljesítményfokozó szerek kriminológiai problémáiról is. Előadásából – melynek sokat sejtető címe: „...és kinyílik Pandora szelencéje – Drogok, doppingerek, gyógyszerek a mindennapokban” – megtudhattuk, hogy amióta világ a világ, a tudatmódosító és gyógyító szerek meghatározó szerepet töltenek be az emberek életében, azonban fajtáik, elterjedtségük, társadalmi megítélésük és szabályozásuk koronként és kultúránként jelentős eltéréseket mutat. Ismereteket szerezhettünk a legális és az illegális piacon forgalomban lévő különböző készítményekről és arról is, hogy sok esetben csupán az aktuális büntetőpolitikai akarat és szemlélet határozza meg egy hatóanyag törvényes vagy illegális voltát.

A következő programpont Ritter Ildikó dokumentumfilmjének megtekintése volt. A kutató néhány évvel ezelőtt az akkor szabadságvesztés-büntetésüket töltő kábítószer-kereskedőkkel készített mélyinterjút. A közönség bepillantást nyerhetett a drogpiacon sötét és kockázatos, ugyanakkor a legális piacéhoz sok elemében nagyon hasonló kínálati oldalába. A filmet követően számos kérdés és észrevétel hangzott el a hallgatóság részéről.

Az estebe nyúló utolsó előadást dr. Solt Ágnes szociológus, tudományos főmunkatárs tartotta a tényleges életfogytig tartó szabadságvesztésre (tész) ítélt helyzetéről, börtönbeli életéről, valamint magának a téz jogintézményének létjogosultságáról. A kutató 12 éven keresztül évi 4-5 interjú készítése által folyamatosan figyelhette több téz elítélt életének alakulását, így egyedülálló mennyiségű és minőségű információ gyűlt össze a börtönön belül is „különlegesnek” számító világról. A kutatás egyik eredménye az a megállapítás, hogy a feltehetően életük végéig rácsok mögött maradók nem egyformán reagálnak erre a kilátástalan helyzetre: az egyik csoportba azok tartoznak, akik beletörődnek büntetésükbe és csak vegetálnak a börtönben. A másik kategória tagjai viszont megpróbálnak célt és értelmet találni még ebben a rendkívül ingerszegény és csak szűkös lehetőségeket kínáló környezetben is. Az előadó hosszan beszélt a kutatás folyamatáról, kutatásetikai és kutatás-módszertani kérdésekről, például arról, milyen nehézségek merültek fel a tézeselek bizalmának elnyerése kapcsán. Megtudhattuk, hogy a különböző élettörténetek lelki feldolgozása a kutató számára sem könnyű feladat: a kutatói lét sokszor kifejezetten nagy pszichés teherrel jár.

Az előadások után a lelkes közönség kérdésekkel árasztotta el az előadókat. A nagyfokú érdeklődés és a feszült figyelem, amely az előadásokat övezte, arra enged következtetni, hogy a kriminológia tudománya és témái kiemelt érdeklődésre tartanak számot laikusok körében is. Rendezvényünk sikere is azt támasztja alá, hogy kutatási eredményeinket nem csupán a szakmabeliekkel, hanem szélesebb közönséggel is érdemes megismertetni.

